

AVGUST

Lov na srnjaka.

Spišal Josip Šeško.

Kdor ni tako srečen, da bi ga v skrivnosti lova uvela večša roka izkušenega lovca, mora poizkusiti trnjevo pot samouka. Tako se je godilo tudi meni. Lovišče sem imel, divjačine tudi še precej, toda nikogar, ki bi mi bil učitelj. Da se dobe celo knjige o lovu, se mi takrat še sanjalo ni. Tu hočem podati samo mal odlomek svoje trnjeve lovske poti.

Lepo poletno jutro me je izvabilo zarana iz postelje. Napotil sem se proti rebri. Sosedje so mi bili pravili, da vidijo ondi vsak dan lepega srnjaka. Veselo sem korakal s puško na rami; v nahrbtniku sem imel jedi in pijače za najmanj tri dni; patron pa sem vzel s sabo brez števila, kakor je to že navada lovca-začetnika. Breme mi je malo oviralo pot v hrib, pospešala pa mi je korake lovska strast in nada, da se gotovo vrnem s srnjakom.

Ves utrujen pridem do križpota k rebri, porasli z grmičevjem. Tukaj je baje prebival srnjak. Sedem na bližnji štor, vzamem iz nahrbtnika steklenico žganja ter potegnem parkrat prav po gorenjsko. Nato nabijem dvocevko s šibrami ter se jamem zanimati, od katere strani utegne priti zaželeni srnjak.

Ko tako motrim okolico že kakih pet minut, se mi naenkrat prikaže za leščevjem, sto korakov pod mano nekaj rjavega ter se počasi pomika proti meni. Vzamem daljnogled in spoznam žival z rogovjem na glavi. Spomnim se takoj Boštjanovega Naceta, ki je malone vsa mlada leta presedel v zaporu radi lovske tatvine in mi razodel, da ima samo srnjak rogovje, in še to samo poleti.

Srce mi začne utripati, tembolj ker se pase srnjak naravnost proti meni. Skrit sem bil toliko, da me ni mogel opaziti.

Bil mi je oddaljen le še kakih šestdeset korakov, vendar sem čakal, da se mi približa vsaj še deset korakov, ker sem slišal že večkrat, da s šibrami zastonj streljaš na srnjaka dalje kakor petdeset korakov.

Naenkrat pa dvigne srnjak glavo, posluša par trenutkov, skoči dvakrat in mi izgine izpred oči.

Ko se mi je oddaljil kakih stoinpetdeset korakov, začne svoj „bev-bev“, kakor bi se mi hotel rogati. Njegovo izzivanje me je razdražilo, da sem ga jel zasledovati z vso lovsko marljivostjo. Lezem za njim navkreber, on pa se mi zmeraj umika do stoinpedeset korakov; razdaljo sodim po njegovem bevskanju.

Lajaje me je privabil okoli osmih zjutraj neviden na vrh hriba; potlej ni bilo ne sluha, ne duha o njem. Ves pobit se vračam po ozki stezi navzdol. Šele sedaj se spomnim, da je nahrbtnik poln. Sedem in začnem uživati klobase in vino. Mimo jo primaha drvar; pridno mi pomaga prazniti nahrbtnik in mi tako lajšati povratek.

Ves truden in potrten sem krenil proti domu in premišljeval o lovski smoli in vrednosti lova. Primerjal sem najtežjega srnjaka s svojim trudom in preračunal, da sem zaslužil že danes kapitalno žival. Čudno se mi je zdelo, kako morejo drugi lovci dan na dan zastonj laziti za neumnim srnjakom in sklenil sem, da obesim doma puško za vedno na klin.

Ko pa sem se odpočil doma dodobrega, se me je spet lotila lovska strast in želja do srnjakovega rogovja je premagala moj prejšnji namen, da opustim lov. Sklenil sem, da vzamen prihodnjič malo manj provianta in streliva s seboj. Začel sem premišljati, kako lepo je lepega poletnega jutra v gozdu, kjer človek pozabi vse skrbi in težave, ki ga tarejo doma. Res me je vodil srnjak malo za nos, tolažil sem se pa, da mi to poplača s svojim rogovjem. Sklenil sem, da ne neham, dokler ga ne dobim. Ugibal sem, zakaj mi rogljač ni prišel bliže; povzel sem, da je bil kriv mojega neuspeha veter, ki je pihal od mene proti srnjaku in me ovadil tankočutni divjačini.

Drugo jutro ob treh sem bil že zopet na potu. Pripomniti pa moram, da sem si izposodil puško-risanico, uverjen, da bi bil takoj prvič lahko ustrelil srnjaka s kroglo.

Pridem spet na križpotje, sedem in pričakujem boljše sreče ko včeraj. Čakam, čakam skoraj že tri četrti ure — srnjak se noče prikazati. Že dvomim, da se vrne s hriba.

Kar se prikaže s par skoki iz grmovja, vendar okoli petdeset korakov niže kakor včeraj.

Oddaljen mi je bil približno dvesto korakov. Sprožiti se seveda nisem upal ter sem potrpežljivo čakal, da se mi približa vsaj še za sto korakov. Ker pa ni hotel, začel sem se jako previdno plaziti proti njemu. Ko sem se mu že precej približal, pa prevrnem kamen, da je zdrčal naravnost proti njemu, in srnjak jo je odkuril kar najhitreje. Šel pa nisem več za njim, kakor včeraj, ampak naravnost domov; uvidel sem, da zalezovanje na ta način ni uspešno. Tretji dan sem šel malo pozneje z doma v nadi, da se mi vendar enkrat nasmehne lovska sreča. Solnce je bilo že precej visoko, ko sem se bližal omenjenemu mestu — in glej! — srnjak me je že čakal. Previdno sem lezel proti njemu navkreber in se mu približal brez vseh zaprek do sto korakov. Pomeril sem dobro, sprožil in srnjak se je zvrnil, od krogle zadet ravno v prsi. Bil je lep šesterak s krasnim rogovjem.

Ponosno sem korakal s srnjakom na hrbtu proti domu ter si domišljal, da me vse občuduje. Šele sedaj sem dobil pravo veselje do lova.

Hodil sem cel junij pridno zalezovat in ne brez uspeha. Ustrelil sem do konca junija še dva. Vselej pa me je oviralo kaj drugega in vsak dan mi je donesel novo izkušnjo. Med vsemi pa sem si najbolj zapomnil tele:

Zalezuj srnjaka zmeraj proti vetru tako, da ti piha veter v obraz; sicer te žival laže zavoha in laže sliši tvoje korake, akotudi si še tako previden.

V hribu ga zalezuj vselej odspodaj navzgor, sicer te začuti srnjak mnogo prej.

Hodi tiho, oprezno in vedno skrit. Po kamenitem lovišču je priporočati podplate ali vsaj pete od kavčuka.

Na zalezovanje ne jemlji nikoli puške za šibre, temveč za kroglo. Zakaj malokdaj se ti srnjak približa toliko, da bi ga mogel takoj usmrčiti s šibrami; navadno ga s šibrami samo obstreliš; sploh pa ni lovsko streljati s šibrami na srnjaka.

Sedaj ravnam strogo po teh izkušnjah in imam pri zalezovanju precej uspeha. Po daljših izkušnjah sem se navadil tudi klicati; dovoljujem si, omeniti nekaj tudi o tem.

Slišal sem, da prihaja srnjak na klic le od 1. do 15. avgusta. Šel sem zatorej takoj 1. avgusta z lovskimi potrebsčinami in s piščalko v lovišče. Nasredi je bilo vedno največ srn; tam sedem pod smreko in

začnem muzicirati. Kličem in žvižgam že kakih deset minut. Pride srna, se ustavi trideset korakov pred mano in posluša prijetno godbo. Ko malo neham, da bi inštrument uglasbil in priklical srnjaka, skoči živalca par korakov na stran in spet mirno čaka, če jo bom kratkočasil še dalje. Domneval sem, da sploh srnjaka ni blizu, ter šel dalje, iskat po lovišču sreče.

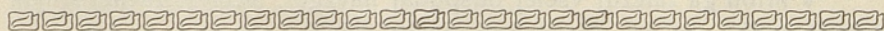
Na drugem kraju priklčem srnico; poslušala me je pravtako zadovoljno, kakor prva. Tako sem muziciral po lovišču in kratkočasil srne še tri dni, ne da bi mogel dognati, zakaj priklčem vedno samo srne in nikdar nobenega srnjaka.

Nekega večera že v mraku pa slišim srno, kako je zaljubljeno klicala svojega izvoljenca. Pazljivo poslušam in primerjam njen glas z glasom svoje piščalke. V kratkem pride srnjak počasi in se bliža jako oprezno srni. Moja puška je preprečila zaroko.

Z uspehom sem bil jako zadovoljen. Od srnjaka imam lepo rogovje, srni sem pa še danes hvaležen, ker me je naučila klicati. Uglasbil sem piščalko natančno po njenem glasu in sedaj kličem vsako leto z jako dobrim uspehom.

Glede klicanja naj bi si vsak lovec dobro zapomnil tole:

Bližaj se mestu, kjer misliš klicati, jako previdno in tiho. Ko prideš na stojišče, počakaj in bodi miren vsaj še deset minut. Ako je srnjak blizu, te je nemara slišal in vsled previdnosti ne pride, ako ga začneš takoj klicati. Seveda se moraš tudi dobro skriti. Bolje je, da stojiš, kakor sediš; zakaj srnjak pride včasih popolnoma tiho za tvojim hrbtom, da ga niti ne slišiš, in sedeč ga boš pač težko dobil na muho. Ko si enega priklical, ne menjaj več glasu piščalke, ker jako težko pogodiš pravi glas. Najbolje jo uglasbiš zvečer v lovišču po pravem glasu srne. Prihodnjič kaj več! Lovski pozdrav!

Spomini belokranjskega lovca.

Piše Fran Lokar.

(Dalje.)

Večjo srečo je imel čez nekaj dni grajski lovec v Podbrežju, Andrej Kemperle, ali kakor so mu rekli po domače: Andrejec. On sam je ustrelil v svojem življenju do petinštirideset volkov. Topot je šel v drago, vzel s seboj pomagača in mladega psa. Pomagač je psa dražil in, če ni šlo drugače, tudi tepel, da je moralo ščene venomer cviliti. Volk je zaslišal cviljenje in pocedile so se mu sline po pasjem mesu. Komaj je pokukal drzni klativitez s svojimi svetlimi očmi v drago, mu je upihnil Andrejec luč življenja.

Isto leto je nesla ob košnji Poljanka koscem kosilo v Košenice. Spremljal jo je pes. Pri „stajah“ jima prideta naproti dva volka. Pes se je v smrtnem strahu stisnil h krilu svoje gospodinje. Volka pa sta planila nanj in ga raztrgala pričo Poljanke. Nato sta vsak s svojim deležem ubežala v goščo.

Vsakdo, ki je prinesel ubitega volka h glavarstvu, je dobil taljo. Zato so jih zasledovali Belokranjci na vse načine. V svoji prebrisanosti so se posluževali tudi zvijače, da bi prišli do denarja. Na Hrvaškem niso izplačevali talje; tam je bilo volka lažje dobiti, ker jih je bilo mnogo več. Zato so jih hodili Belokranjci ali sami loviti na Hrvaško, ali pa so se domenili s Hrvati, da so jim preskrbovali volke. Vendar se jim to ni posrečilo vsakopot. Tako je dobil kmet, ki je privlekel v Črnomelj sedem mladih volkov, češ, da jih je dobil v lozi za domačo vasjo, namestu talije 3 mesece ječe, ker se je izkazalo, da so bili volki s Hrvaškega.

Pokojni Šušteršič v Črnomlju, je bil tudi lovec in je zastrupljal volke. Neko zimo je kupil od ciganov jako poceni mršavo kljuse in ga dal ubiti. Na večer so zavlekli konja k njegovi opekarnici na črnomaljske njive. Po rebrih so mu razrezali kožo in zamazali zareze z mastjo, ki je bil pomešan z njo strihnin. Komaj so čakali, da je minila noč, ki se jim je zdela dosti predolga. Še preden se je dobro zdanilo, sta šla Šušteršič in še eden gledat, koliko volkov so otrovali. Kratkovidni Šušteršič je zagledal že oddaleč na snegu okoli konja temne kepe in začel, ves vesel, kričati tovarišu: „Jih že imamo, jih že imamo! Štiri lisice so in na sredi med lisicami je volk!“ Toda ko prideta bliže, vidita, da one manjše kepe niso štiri lisice, ampak štiri črnomaljski lovski psi; nasredi med njimi je ležal veliki tigrasti Pavlinov pes „Satan“, ki ga je poznal ves Črnomelj. Tako so ga bili krstili iznajdljivi Črnomaljci, ker je bil zelo velik in grd.

Meni ni bila boginja Diana tako naklonjena, da bi mi prišel katerikrat volk pred cev. Videl sem ga večkrat oddaleč. Živo se spominjam, kako smo se peljali v mrzli zimi iz Loga v Stari trg. Naenkrat se nam je pričel konj plašiti, da smo ga komaj obdržali. Hkratu smo zagledali volka, ki je tekkel po rebri ob cesti. Moj tovariš Rožič ga je ustrelil v Poljanski gori, ko sva lovile srne. Psi so gonili srne in Rožič je stal mirno na stajališču. Kar ugleda pri bukvi volka, ki je poslušal, kje gonijo psi. Najbrže je čakal, da bi se kak pes oddaljil od drugih in bi ga zalotil samega. Rožič pa mu je prestrigel zlobne načrte.

Pozneje mi je povzročil volk dosti jeze in žalosti. Lovil sem nad Mavrlenom pod sv. Križem v snegu zajce. Psica, ki ji ni bilo kmalu para, je gonila zajca na vrh hriba; ondi stoji cerkvena. Naenkrat je

utihnila živalca. Vedel sem, da ni pustila zajca, ker ga je gonila vedno toliko časa, tudi več ur, da se je zajec obrnil in sta jo pribrislala med glasnim „jik — jik — jik“ po potu z vrha v nižino, kjer sem čakal jaz.

O, to so vam bili trenotki! Taki trenotki so v resnici vredni spomina. V daljavi se počasi izgubljajo pasji glasovi, dokler ne umolknejo polagoma . . . Naenkrat se ti zdi, da se glase zopet. Vedno so jasnejši, razločnejši in kmalu prikima dolgouheč, vračaje se na kraj, kjer so ga dvignili psi. Modro jesensko nebo se razprostira nad teboj, ki si skoro prost vseh zemeljskih spon. Povsodi v prirodi, ki se lesketa v posebnem blesku, diha vonj jeseni.

Jesen! Koliko upov zbujaš v naših srcih, kako nam razburjaš kri! To ve in čuti samo lovec. Noben umetnik, noben pesnik - velikan te ne more opevati z najizrazitejšimi besedami, noben slikar te ne more naslikati z najživahnejšimi barvami tako, kakor s tisočnimi spomini osvajaš lovčevo dušo . . .

Ker je psica utihnila, sem mislil, da je prišla zajca, in sem čakal, da pride k meni. Imela je namreč ona, kakor tudi njeni potomci izvrstno lastnost, da mi je prinašala ujete zajce. Ako pa je bila preveč upehana, je pritekla k meni, mahljala veselo z repom in skakala okoli mene, kakor bi mi hotela nekaj povedati. Vedel sem, kaj to pomeni. Navezal sem jo in odvedla me je po sledu k zajcu, katerega ni načela nikdar. Topot je pa le predolgo ni bilo in tudi goniti je nisem slišal. Zdelo se mi je čudno, poiskal sem na snegu sled, kjer je gonila zajca, in šel za sledom proti vrhu. Ravno pod cerkvico sem našel v svojo veliko žalost samo njeno glavo; drugo je že požrl prekanjen volk; počakal je bil ubogo žival za grmom. Tako izginejo navadno lovcu najdražji in najboljši psi, ko so ravno najbolj porabni.

Še predkratim se je pojavil volk v Beli Krajini skoro sleherno zimo. Včasih so jih videli tudi po več skupaj.

O zadnjem volku sem slišal l. 1906. Stari Štefl iz Dobliške gore je peljal drva iz gore. Naenkrat je zagledal v brinju žival, do pičice tako kakor volk. Vendar ni hotel verjeti sam sebi, da je to volk in je mislil, da je ta mrcina le pes. Zato je naščuval nanjo svojega psa, ki ga je spremljal. Pes jo je ubral za volkom. Ta je stekel nekaj korakov, pa se kmalu ustavil za grmom, zgrabil psa in ga odnesel v laze.

Zanimivo je, kako je postal Štefl tako nezaupljiv, da ni hotel verjeti niti svojim očem. Bil je zelo kratkoviden; kljubu temu je lazil po lovu. Njegova kratkovidnost bi mu bila kmalu usodepolna. Prganček mi je pravil, da sta lovila po trtju zajce. Ko se je približal Prganček, brakirajoč Šteflu, je ta naenkrat dvakrat ustrelil in okoli Prgančkove glave so žvižgale šibre. Na srečo je bil Štefl slabo meril in Prgančka ni zadelo nobeno zrno.

Ves prestrašen je zavpil Prganček Šteflu: „Kaj vraga streljaš vame?“ „Saj ne streljam vate!“ mu je odvrnil Štefl, „zdelo se mi je, da je šel volk tam, kjer stojiš ti.“

Seveda ga je Prganček poučil s primernimi besedami, da bi lahko razločeval njega od volka.

Odslej je postopal Štefl vse drugače. Nikdar več ni imel nobene živali za volka in, četudi se mu je zdelo, da je v resnici volk, si je mislil, da se moti in da je pes!

„Res ne vem, kako naj naredim, da bi bilo prav!“ je tarnal ubogi Štefl, ko mi je pravil o volku. „Enkrat bi bil skoro Prgančka ustrelil, ker sem mislil, da je volk! Sedaj pa mi je odnesla pošast volčja, o kateri sam sebi nisem hotel verjeti, da je volk, psa, ki ga ne bi dal za nič od hiše. Ravno sem ga naučil, ker je bil brihten, odpirati vrata.“

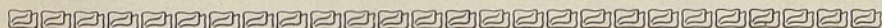
III.

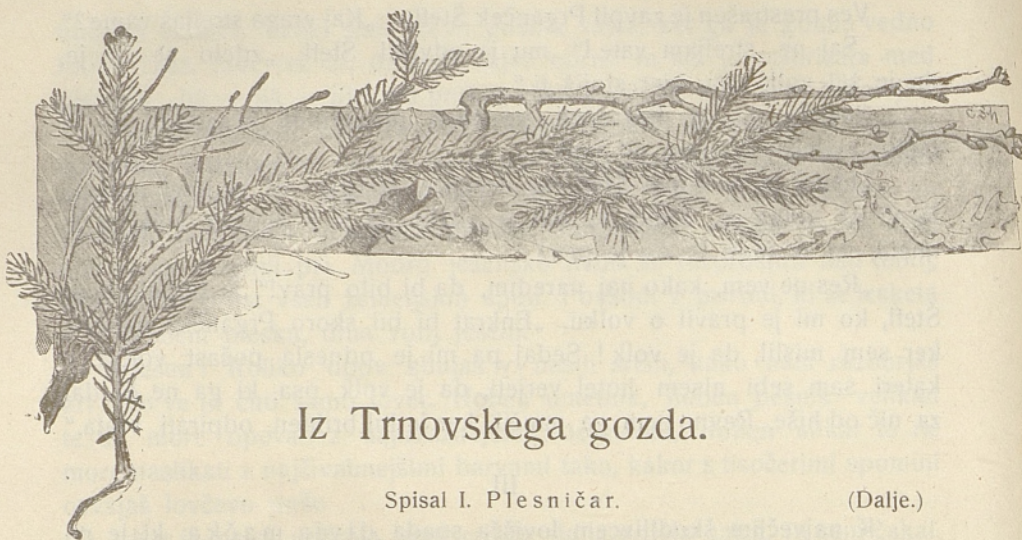
K največjim škodljivcem lovišča spada divja mačka, ki je pa vedno redkejša. Prebiva po velikih gozdih, koder se skriva po votlem skalovju in šupljih drevesih, pa tudi v luknjah pod zemljo. Navadno se potika zmeraj po istem kraju, ako ima tam dosti hrane. Ondi uniči marsikak ptičji in zajčji zarod, loti se pa tudi srne, ako ji prede posebno huda.

Divja mačka se rada brezna z domačo, s katero je v bližnjem sorodstvu. Mladiče je zelo težko ločiti od prave divje mačke. Lovec mora biti že precej izkušen, da more zanesljivo trditi, da je njegov plen prava divja mačka. Največ mačk, ki jih lovci postrele za prave divje mačke, so le polutani divje in domače mačke. Saj je celo domača mačka, ako podivja in prebiva več let izključno v gozdu, popolnoma podobna divji. Vzraste veliko večja ter dobi sčasoma košat rep kakor ga ima divja mačka. Tudi imajo podivjane mačke drugačen duh kakor domače.

Poleg divje in podivjane domače mačke naredi neizmerno škodo tudi mačke, ki pridejo včasih še k hiši, drugače pa iztikajo neprenehoma po gozdu in polju. Miši jim prav nič ali le malo diše, toliko bolj pa škrjanci, jerebice, prepelice in zajci. Lovec, ako prideš do take mačke in hočeš imeti kaj prida lovišče, le po njej! Pri tem si sicer najbrže naprtiš jezo poljedelca, ki misli, da mu koristi taka napol podivjana mačka bogve koliko, ako mu polovi nekaj mišev na polju. Toda lovec, ki plačuje dandanes toliko za lov, ne more prizanašati velikemu škodljivcu divjačine, dasi je dobro, ako živi v prijateljskem razmerju s poljedelcem. Zato je najbolje, da ima psa, ki hitro, brez šuma zadavi mačko.

(Dalje prih.)

Iz Trnovskega gozda.

Spisal I. Plesničar.

(Dalje.)

Nenadoma sta zakričala otroka: „Tata, petelin, petelin frli!“ Ozl sem se in videl nad otrokoma velikega planinskega orla. Hitro sem ustrelil, orel pa je odplaval mimo Čavna.

Da si dela kragulj gnezdo tako kmalu, ne bi bil mislil. Lepe dni januarja sem slišal večkrat kragulja kričati in videl, da nekaj nosi. Na malem hribčku v vejah velikega drevesa je bilo staro orlje gnezdo. Priti do gnezda ni bilo težavno. Bilo je že popolnoma nanovo popravljeno. Nastavil sem v gnezdu skopec. Drugi dan sem dobil ujetega kragulja mrtvega.

Skobec ali sokolič (Sperber). Neko jutro sem ustrelil pri gnezdu oba stara skobca. Drugi dan sem šel po mladiče. Vreme je bilo lepo in toplo. Na drevesu sem dobil v gnezdu vse štiri mladiče mrtve. Tako hitro poginejo mladi skobci od lakote.

Dva lovca.

Lovec Ernst je bil majhen pa širokopleč; imel je redko ruso brado, dolge brke in plešasto glavo. Vojak je bil pri okupaciji Bosne in Hercegovine. Govoril je slovenski, nemški in tudi madžarski, vse to pa tako slabo, da je moral s prstom kazati, ali pisati, da ga je razumel poslušalec, posebno kadar je bil Ernst izpraznil preveč kozarcev.

Njegov tovariš, lovec Marko, je bil tudi majhne ali žilave postave in redke rjave brade. Govoril je slovenski in nemški. Bil je v bitki pri Kustoci; na vojno odlikovanje je bil kaj ponosen. Rad se je šalil in navijal Ernsta, tako da je ta večkrat skočil kvišku. Ali Marko ga je znal hitro potolažiti in v kratkem sta bila zopet stara prijatelja.

Ernst je imel sredi lovišča bajto s kuhinjo in malo sobo, kjer je bila slamnica, mizica, klop, polica in kljuke za puško, torbo, palico itd. Ker je bil samec, je večidel prenočeval v bajti.

Marko je stanoval s svojo družino v samotni zidani hiši dobro uro od Ernsta.

Tovariša in prijatelja sta bila skoro vedno skupaj. Tudi ponoči je prišel Marko v vas k Ernstu; šaljivec ga je vselej strašil, tolkel po bajti, praskal po vratih, jokal in stokal, da bi ga oplašil in bril ž njim norce.

Nekega dne je Ernstu zmanjkalo živeža; šel je v trg ponj.

Tam mu je rekel gospod lovec: „Danes grem k Marku na lov; tudi oddaleč pride več gospodov. Pojutrišnjem pridemo k vam in bomo lovili tam okoli. Ernst, bodite tako prijazni, pojdite v krčmo k N. in vzemite 8—10 steklenic piva. Prinese naj jih delavec jutri zjutraj do Marka. Druga pijača in živež sta že naročena.“

Ernst že več dni ni bil videl gostilnice; zato se mu je mudilo k pivu. Ker se je pa preveč okrepčal v gostilnici, je pozabil poklicati delavca, da bi mu nesel pivo do Marka. Poleg svojih stvari je naložil v nahrbtnik še deset steklenic piva, da je bil nahrbtnik nabasan in težak.

Zjutraj zgodaj je oprtal žakelj in hajdi tri ure daleč v gorovje k Marku. Prišel je do velikega potoka in korakal počasi čez brv.

Marko pa je čepel ob potoku in iz klobuka srebal vodo. Zaklical je Ernstu: „Kam pa greš in kaj neseš?“

Ernst mu je vse povedal in dostavil: „Pri kozarcu sem se preveč zamudil, delavca nisem dobil, za kazen moram zdaj sam nositi deset steklenic piva do tebe. Tam gori so gospodje lovci, imeli ga bodo za predjužnik.“

Marko pa je dejal: „Dragi kolega! Tudi jaz sem krokal vso noč in imam takega mačka, da ga moram tukaj z vodo preganjati. Daj mi steklenico piva, zato bo sveti Evstahij zate prosil nebesa!“

„O ti grdoba, kaj hočeš mene zapeljati?“ ga je zavrnil Ernst. „Ali ne veš, da je pivo za gospodo in da nikomur ne smem dati. Pijanec, lump, lump, ali te ni sram, zahtevati kaj takega?“

„Kolega in prijatelj je več kakor pa gospod.“

Ernst se je usmilit žejnega tovariša in mu velel, naj vzame steklenico iz nahrbtnika. Marko je potegnil zamašek iz vratu in izpil na en dušek nad polovico piva, ostanek pa je prijazno ponudil Ernstu. Ta ga je prav rad izcedil v suho grlo. Marko je prosil še za drugo steklenico. Ernst ga je še huje oštel kakor prej, naposled pa mu je vseeno dovolil. Sedla sta konec brvi v suho listje in izpila potem —

vse pivo. Ernsta je pekla vest, in ker je bil že nekoliko natrkan, se je lotil Marka in ga obdeloval, da je on kriv, da sta izpila vse pivo. Marko se je na vse to smejal, vzel puško, pomeril, ustrelil v nahrbtnik, ki je visel konec brvi, in krenil veselo proti domu. Gospodom je do pičice povedal vse o Ernstu in pivu. Gospoda so se smejali prav iz srca. Poparjen in razjarjen je prikrevsal Ernst in zarenčal nad Markom: „Lump, ako bi imel puško pri sebi, bi te ustrelil kakor psa!“

Izsul je čepinje iz raztrganega nahrbtnika, zložil vanj svojo hrano in krenil proti svoji bajti v samotnem gozdu. Poleg večerje si je skuhal tudi kavo za drugo jutro. Lonček je dejal na polico. Pod njo je visela puška in prestreljeni nahrbtnik s kruhom, špehom in sirom, na drugi kljuki pa palica. Tam blizu je prižgal malo luč in legel na slamnico.

Neprijetni dogodki so mu rojili po glavi. Mižal je in mižal, zaspati pa le ni mogel.

Nekaj praska po vratih!

„Pijanec! Kaj misliš, da me prestrašiš in ukaniš, kakor za pivo? Ne boš me ne, falot!“

Praskanja ni bilo ne konca ne kraja.

„Ustrelim te, ako se ne izgubiš!“ je pretil jezni Ernst.

Ker je praskalo še vedno, je skočil Ernst pokoncu, da bi s strelom pregnal Marka. Zdajci pa je videl, da visi iz razstreljenega nahrbtnika poljšji rep: v nahrbtniku je polh grizel papir pri siru!

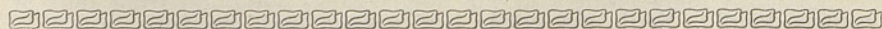
„Ali tudi ti kosmata hudoba me hočeš imeti za norca? Počakaj no!“

Zagrabil je polico in udaril z vso močjo po nahrbtniku. Toda zaeno je zadel oba petelina — puša se je sprožila. Ob silnem puku je ugasnila brleča luč in Ernst je čutil, da mu teče po obrazu in rokah.

„Za Boga milega!“ je javkal. „Kri! Umrl bom!“ Ko mu je nekoliko odleglo, je prižgal lučko in videl, da je bil njegov strah prazen: strellov puh je na polici prevrnil lonček kave, ki si jo je bil Ernst pripravil za zajtrk. Ta kava se mu je zlila po obrazu in po rokah.

Ernst se je moral smejati sam sebi. Spal je dobro. Ko se je zbudil, ga je zopet pekla vest. Da bi vsaj vedel, kaj je povedal Marko. Ugibal je tako in tako, naposled je sklenil, da bo govoril čisto resnico in pravico. Gospoda so se šalili in se mu smejali. Nekateri so šli tudi v bajto. Puška, nahrbtnik in palica so še viseli na kljuki, iz razstreljenega nahrbtnika pa je molel poljšji rep; vse je bilo polito s kavo, polica, stena in tla. Ernst je zopet razložil vse po pravici. Vsi so se mu smejali.

(Dalje prih.)

Na ruševca.

Spisal M. Hanzlovsky.

Premagana je zimska otrplost, vesela vigred je zopet zmagonosno razgrnila svoj pestri plašč čez prirodo in ji vdahnila duh novega življenja. Kamorkoli zre človek, povsodi se nudi očem rajanje kipeče pomladanje radosti. V gozdu in na poljanah — povsodi tekmuje mlado zelenje z najsijajnejšimi barvami.

Tiho je sedaj v temnem gozdu, kjer je še nedavno plesal veliki petelin svoj divji ples okoli svojega harema. Le tupatam se oglasi modrokljunček — seveda zastonj. Zadovoljen je, da sme nemoteno ponavljati melodijo starejših, da si jo zapomni za drugo leto. Starejši petelini pa sede z razmršenim perjem na bukovih vejah ter si lečijo svoja grla in morda tudi rane s svežim bukovim brstjem.

Visoko gori v goliču odeva pečevje še mogočna snežna odeja; tam se glasi veselo ženitovanjsko prepevanje zaljubljenega ruševca.

Lep je lov na velepetelina, toda še mnogo lepši je lov na malega petelina. Kateremu lovcu ne bi utripalo srce hitreje, kadar le čuje ruševčevo grgutanje in gruljenje in močno pihanje? Kaj šele, ako more opazovati njega počenjanje!

Tudi mene je vzdigalo že precej časa. No, sedaj je prišel čas, da smem zopet v svoje ljubljene gore!

Lepega popoldne sem si oprtal svoj nahrbtnik. Predal za hrano in obleko je napolnila moja boljša polovica, ker se je bala, da ne bi zmrznil ali umrl od glada.

Vzel sem pušo in odšel. Spremljal me je lovski paznik R. Že pot sama — akoravno težavna — mi je nudila tisočero najkrasnejših vtisov. Proti večeru sva srečno prikrevsala do naše bajte. Preden jo je odprl moj spremljevalec, je zapel: „Pozdravljena mi hišica bodi...“ in jaz sem mu navdušeno pomagal basirati. Ako bi pa prej vedel, kaj me čaka ponoči, bi bil lepo tiho. Bivanje v bajti ni bilo posebno prijetno.

Za kuhanje sva imela ponev in najina večerja je bila kmalu gotova. Legla sva na „postelj“; ko je ugašala žerjavica, so se nama jeli predstavljati bajte prejšnji prebivalci prav po svoje. Miške so se javljale zdaj pod glavo, zdaj pri nogah; odtod pregnane, so začele glodati najine čevlje. V moj nahrbtnik so dobile vhod na čisto enostaven način ter pregledale in preizkusile njega vsebino dodobra. V mojo drugo srajco so naredile nešteto ventilacij. Ta mišja skrb za higijeno me je res ganila, ko sem preoblekel srajco, zakaj ostri zrak me je prezračil pošteno.

Pa miši bi se človek že še ubranil — toda prilezlo je nad naju nešteto število velikih črnih mravelj izza desak. Te črne stvarce so mi v mojem počitku ugajale tako, da sem jih vse skupaj privoščil hudiču za malico. Pa kaj bi opisoval ves ta komfort, meni bi zmanjkalo črnila, cenenemu „Lovcu“ pa prostora.

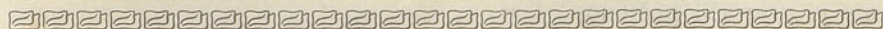
Od bajte pa do kraja rastiave je dobre četrt ure hoda. Že pred zoro sva sedela v kolibi od ruševih in smrekovih vej; bila je precej gosta in zgoraj zadelana.

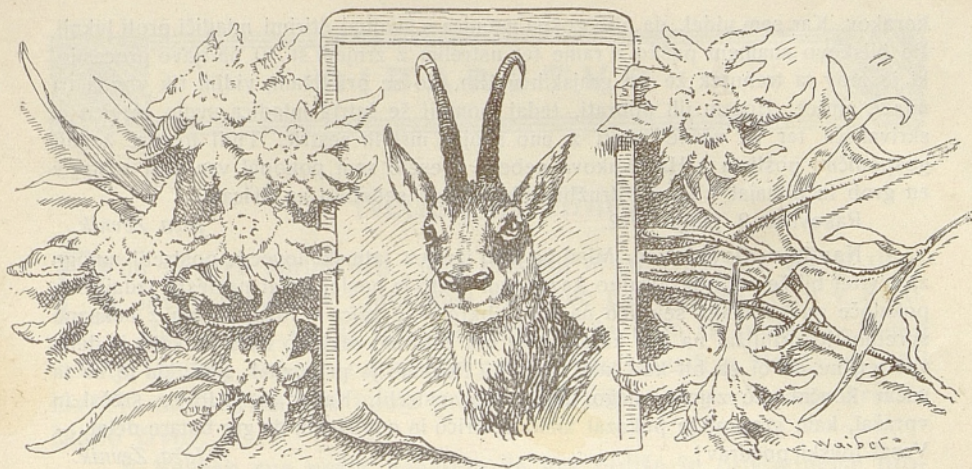
Oster sever je vlekel v nižavo. Na izhodu se je počelo pomalem svetliti; jasnejši pasovi so jeli obrobijati temen oblak nad Stolom. Bilo je vedno svetlejše in najinim očem se je ponujal krasen pogled in naju zatopil v globoko zamišljenost. Temna noč se je umaknila mlademu jutru. V nižavi se je oglašala kukavica. Odzivali so se drugi pevci in pošiljali jutranje pozdrave svojim zaspanim sodrugom v globoko dolino. V Triglavskem pogorju se je utrgal plaz; njega šum in ropot je za trenotek vznemiril ozračje.

„Sedaj pa le tiho!“ mi je šepnil moj spremljevalec. „Petelini bodo kmalu tukaj.“ Njegovega opomina ne bi bilo treba, ker se od mrāza že tako nisem mogel ganiti . . . Komaj je preteklo nekaj trenutkov, že sva začula za hrbtom fofotanje in glasen „Tšuu!“.

V manjših presledkih so prišli še trije petelini in se jeli sukati, pihati, se tepsti in skakati po mali ravninici, komaj 30 korakov od naju. Ta šunder je privabil precej put; kokaje so sedle okoli svojih izvoljencev na tla. Divji ples me je omamil docela. Zanimal me je najbolj mlad petelinček; čakal je bolj ob strani ter se malo navduševal za tepež. Dočim je perje kar letelo od drugih treh, je ta lepo hodil okoli svojih ljubic. Ko je kateri puti izkazal ljubezen, se je takoj poslovala in odletela.

Motril sem to počenjanje več nego pol ure in popolnoma pozabil puše. Opozoril me je na to šele moj spremljevalec. Oprezno sem pomolil cevi svoje puše skozi malo vrzel med vejami in čakal ugodne prilike. Pravkar sta si skočila dva stara pretepača v perje! Hitro sem pomeril in pritisnil na vzmet. Iz cevi je siknil ogenj in votlo se je razlegal strel po bližnjem skalovju. Na bojišču sta pa ležala dva trepetajoča ruševca; druga dva sta odrčala. Pobrāla sva ju — res krasna eksemplara sta bila. Moj spremljevalec mi je nataknil ruševo vejico za klobuk in vrnila sva se v bajto. Po malem zajtrku sva se napotila v nižavo ter se spotoma pogovarjala, kako krasno je bilo tam gori v kraljestvu Dianinem.

Iz lovskega oprtnika

Na občnem zboru »Slovenskega lovskega društva« je bilo dne 19. marca 1912 sklenjeno, da se jereb kolikor mogoče štiti zlasti, da se strelja le petelin, kokoš pa ne. Svoje člane opozarjamo na ta sklep v nadi, da ga vsak član strogo izvaja.

Redki primeri. Dne 23. jul. t. l. sem šel na Jelovici na srnjaka. Ko sem pol ure lazil po gozdu, sem zaslišal skoke v goščavi. Sodil sem, da je srna. Hotel sem se obrniti na drugo stran — toda imel sem pred sabo še par kotlov, kjer je rad stal star prevejan kozel. Lezel sem zatorej tiho dalje. Kar se mi je zdelo, da slišim petelina. Ali v tem času? Najbrže sem se zmotil. Toda ne! To ne more biti nič drugega. Razločno in pogosto sem slišal klepanje. Ob vsakem „plunk“ sem naredil po tri korake. Petelin je pel izvrstno; nikdar ga nisem slišal pomladi tako hiteti. Ura je bila že pet in teren brez drevja. Nisem dosti pazil, da ga ne bi prepodil. Hitro sem se mu približal na 60–70 korakov. Kar je zalajal prav pod petelinom srnjak, ki mi je bil že večkrat odnesel rogovje. Mahoma je skočil za dve bukovi debli in gledal proti meni. Videl sem le glavo in ozko rdečo liso med drevesoma. Tedaj je vzletel petelin, in sicer proti meni, ter obsedel na bližnji bukvi, kakih 40 korakov od mene. Pred sabo sem imel starega kozla — nad sabo pa petelina! Hotel sem streljati na srnjaka — pa sem bil tako razburjen, da se mi je preveč tresla roka. Pokleknil sem, toda tako ga nisem mogel videti. Ko sem vstal, je odskakal srnjak po hosti in izginil. In petelin? Nekaj trenutkov je bil tiho; potem pa je zopet začel pokati s kljunom, izprva poredkoma, potem pa vedno gosteje. V kratkem je pel, kakor ga nisem bil slišal še nikdar. Hipoma sem bil tik njegove bukve. Legel sem znak na zemljo in ga opazoval. Domneval sem, da je lanjski petelin, ki se je pravkar šele oskubil. Repna peresa so bila še prav kratka, le stranska so bila nekoliko daljša. Tudi sicer ni bil še dobro obrasel. Dasi sem si bil skazil srnjaka, vendar mi ni bilo žal tega jutra — saj redkokdaj slišiš v tem času in tako peti divjega petelina.

F. R.

Mlade lisice. 16. majnika t. l. popoldne sem šel pregledovat vsa podzemeljska lisičja letovišča, toda nikjer ni bilo nič sumnega. Počasi sem korakal s puško na rami in s palico v roki proti znani mi zadnji lisičini, oddaljeni še kakih štirideset

korakov. Kar sem videl, da hite gospa manica s svojimi štirimi mladiči proti luknji. Po bliskovo snamem puško z rame ter ustrelim z zrnjem št. 10. na rjavo procesijo, ki je prav ta trenutek že pri grajskih vratih. Ko se približam, vidim tik vhoda tri mlade mrličke. Hočem jih pobrati, tedaj pomoli še četrta mladica svojo glavico iz skrivališča ter se začne igrati z eno svojih mrtvih sestic. Tudi to igre željno gospodično pošljem v Habakukova nebesa. Veselo sem pokopal vse štiri sestre v en grob in obhajal v lovski družbi dolgo dolgo sedmino za lisicami.

Rakovnik, 2. junija 1912.

Joža Zevnik.

Navihan divji lovec. Mlad pa jako izurjen tatinski lovec je postrelil mnogo zajcev ter bil že večkrat občutno kaznovan. Zato je poslej jemal namestu izdajalsko pokajoče puške malo sekirico na lov; obkrožil je zajca v ložu, se mu z neznano spretnostjo približal na par korakov ter mu zabrusil sekirico v život. Tako je delal več let, ne da bi ga bil kdo kdaj zalotil. Pozneje je pripoznal sam, da je na ta način končal več zajcev, nego jih je prej ustrelil. Kadar ga je lovec srečal in vprašal, kam gre, mu je pokazal malo sekirico in odgovoril, da gre butare delat. — Vesel lovski pozdrav!

Joža Zevnik.

O naši najmanjši roparici. Na sadonosniku, kjer sem ogradil poseben del za kuretino, mi je sredi maja zmanjkalo pišče, in nisem mogel dognati, kam je izginilo. Ko je nekaj dni pozneje tam kosil sluga, je zaslišal, kako kriči pišče. Okrene se in vidi, da ga podi — podlasica. Pregnal je drzno tatico, ki je zbežala v luknjo ob vrtni ograji. Ko smo razkopali luknjo, smo našli dober čevelj pod zemljo mehko gnezdo z osmimi mladimi podlasicami; bile so še slepe. V gnezdu so bile še noge in glava piščanca, ki ga je bila ugrabila starka. — Hotel sem mladiče privoščiti mački za večerjo ter jo priklical na vrt. Ko pa mačka začuje cviljenje mladih podlasic, jo ubere čez grede in ograjo, kakor da jo podi najhujši pes. To pač priča, da sta si mačka in podlasica, obe drzni tatici, hudo gorki; v borbi za „ljubi kruhek“ pa zmaguje mala podlasica.

Brin.

Lovsko poročilo iz Medvod. Kljuba ugodni pomladi so gnezdele jerebice pri nas nepričakovano pozno, tako da je prav lepo število jajec prišlo pod koso. Šele v drugi polovici meseca junija so pričele valiti; proti sredi julija so opazovali prve jate piščancev. Seveda so tu zopet izjeme; tako sem n. pr. videl iz vlaka ob progi iz Vižmarjev proti Ljubljani že dne 18. junija t. l. zelo močno jato jerebic, starih okoli 14 dni. Bodi že tako ali tako, vsekakor pa se začne letos lov na jerebice s 15. avgustom vsaj za pol meseca prezgodaj; ta čas je gotovo pretežna polovica jerebic šele napol godna, in na polugole jerebice streljati ni okusno.

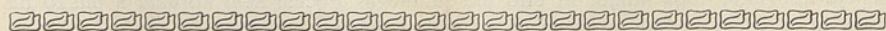
Fazani so valili pol meseca prej, vendar jih ne kaže streljati že od 1. septembra, ker v septembru komaj razločujesh mlade peteline in kokoši. Najboljši čas za lov na fazane je vsekakor od oktobra do konec decembra, prvič, ker so tedaj mladiči že popolnoma dorasli, in drugič, ker tudi že zelo dobro lete in niso več tako neumni, da bi ti sedali pred nos na drevo in vdano čakali, kdaj jih pobiješ na tla. Tak način lova ni popolnoma nič zanimljiv.

Prepelic je malo slišati, več jih je ob Savi proti Mavčičam. Škoda, da ta dobra ptica tako pojema. Kako lepo je, ako se napotiš zarana med polji priklanajočega se žita in te spremlja prijazni „pet-pedi!“

Dne 27. julija proti sedmim zvečer smo videli štorkljo, letečo nad reko Soro v smeri proti Šmarni gori.

Medvode, 2. avgusta 1912.

F. K.

R I B A R S T V O

Nedeljski ribiči.

Bilo je pred štirimi leti. Moj prijatelj in jaz sva imela takrat ribolovno pravico v Ljublanici od Vevč pa doli do izliva v Savo.

Naj je bilo vreme lepo ali grdo, voda čista ali motna — vsako nedeljo zjutraj sva se odpravila peš ali na kolesih v Vevče na ribji lov. V nahrbtnikih sva imela precej velik vrč strjene volovske krvi in škatlo črvov.

V Vevčah sva našla navadno že vse boljše in prikladnejše prostore ob Ljublanici okupirane po drugih nedeljskih trnkarjih. Kdor prej pride, prej melje. Poiskati sva si morala primernih krajev niže ob Ljublanici. To pa včasih ni bilo ravno lahko. Šla sva ob desnem bregu navzdol, poizkušala srečo tupatam in se od Kašeljskega mosta vrnila po levem bregu v Vevče, kjer smo se v gostilnici g. Plevnika, takratnega najemnika našega ribiškega revirja, navadno sestajali trnkarji.

Pri dobrem kosilu in žlahtni vinski kapljici smo si pripovedovali svoje ribiške dogodljaje, in tako nam je potekal čas, dokler nismo zopet odrinili na popoldanji lov. Seveda nam je gostilničar prej spravil v ledenico dopoldanski plen: platice, kline in podusti, le redkokdaj se je pobahal kdo izmed nas tudi z lipanom, mreno ali ščuko.

Proti večeru smo se pa navadno vračali vsi veseli in zadovoljni z več ali manj polnimi nahrbtniki proti Ljubljani, v prijetni zavesti, da bo kmalu zopet nedelja.

Nekoč sva se z ozirom na večkratne nezadovoljive uspehe ribjega lova v Vevčah domenila s prijateljem, da pojdeva loviti v Zalog. To sva storila takoj prihodnjo nedeljo.

Na vse zgodaj sva se, obložena in preskrbljena z vsem potrebnim, na kolesih odpeljala proti Zalogu. Tam sva doklicala v dobro znani gostilnici pri Sicherlu služkinjo, da je spravila kolesi in nama za vsako silo še dala 1½ litrsko (rogaško-slatinsko) steklenico dobrega cvička pa domačega kruha; golaševe konserve in samovar je imel moj prijatelj že v nahrbtniku. Medtem sva si ob lajanju priklenjenega hišnega varuha pripravila ribnici — in hajd k vodi. Hodila sva morda deset minut ob levem bregu Ljublanice pod Zalogom, preden sva prišla do kraja, ki se je nama zdel prikladen ribolovu. Ondi je bil velik in globok vrtinec, kamor je precej naglo drla voda. Vrgla sva vanj par koscev strjene krvi in začela takoj loviti na trnek s črvi.

Imela sva srečo. Zdajpazdaj sva nametala ribam krvi v vodo. Stala sva na bregu ne daleč vsaksebi. Mnogokrat se nama je pripetilo, da sva oba naenkrat ujela svojo ribo, tako da včasih nisva mogla drug drugemu pomagati.

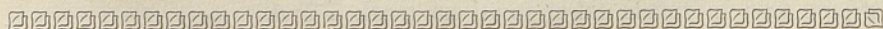
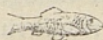
Okrog devetih pa je prevzel moj prijatelj posel kuharja. Na samovarju je skuhal golašne konserve, ki so nama šle bolj v slast nego najfinejši zrezek prvega ljubljanskega hotela. Zalivala sva seveda pošteno s cvičkom. Nato sva trnkarila dalje in uspehov ni bilo ne konca ne kraja. Šele, ko je jelo pripekati solnce, nama je šlo navzkriž. Imela sva pa že polne mreže platic. Opoldne sva se odpravila v gostilnico k Sicherlu, kjer sva bila zjutraj naročila kosilo. Tam so naju že pričakovali ljubljanski izletniki, ki se kar niso mogli načuditi najinemu obilnemu plenu.

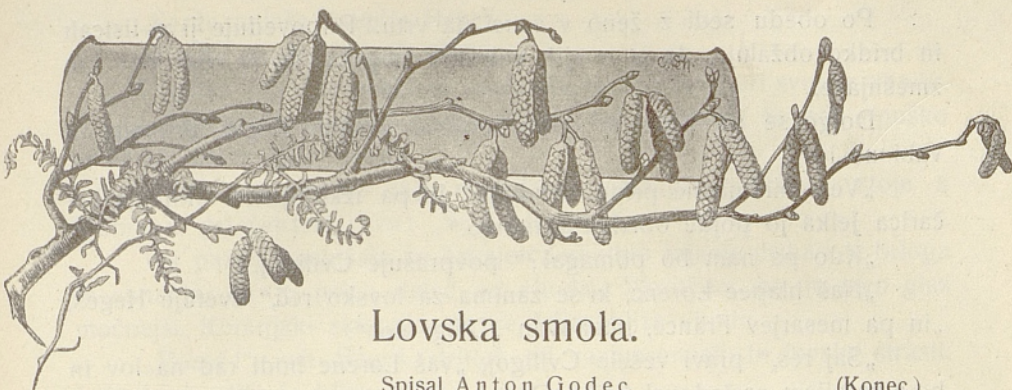
Ko smo se dobro pokrepčali in odpočili, so hoteli izletniki videti, kje in kako sva lovila ribe. Preskrbeli so se bogato s cvičkom in rogaško slatino in hajd za nama! Popoldne dolgo nisva imela pravega uspeha, proti večeru pa je bilo zopet bolje, ali bili smo že tudi vsi precej skrivnostno ginjeni. Odpravili smo se proti domu. Na Sicherlovem dvorišču smo sešeli in ogledali ves plen. Poleg zelo velikega klina sva ujela nič manj kot 63 platic, med temi mnogo pravih prvakov; tehtnica je pokazala rezultat do malega 20 kg. Razdelila sva skoro vse ribe med izletnike, vsi skupaj pa smo se vrnili domov, veseli in zadovoljni. Lovila sva nato še večkrat na onem kraju v Zalogu, tako bogatega lova pa nisva imela nikdar več. *F. K.*

Iz ribarske mreže.

Izredno velika potočna postrv. 7. julija je ujel ribičev sin 7 kg težko potočno postrv. Tako velike niso ujeli pri nas že sedemdeset let. Ribiški pozdrav! Pudob, 25. julija 1912. *J. Krašovec, ribič.*

Žalostni pogin mladih rib v Ljubljani. Meseca avgusta so odprli zatvornico v Grubarjevem prekopu. Voda je odtekla, v strugi Ljubljane je ostalo le malo in še ta je bila izpridena od dotokov iz kanalov po mestu. Večje ribe so pobegnile v pravem času. V smrdljivih mlakah pa so pojemali 10–15 cm dolgi sulci, postrvi, lipani, platice itd. Poginilo je na milijone mladih rib, ponekod jih je bila cela kepa. Otroci so jih pred kanali lovili z rokami. Ali ni škoda neštetihih ribic, ki so se mučile in poginile v umazanih lužah? Zakaj se ni genil deželni ribiški odbor in poskrbel, da bi preselili uboge ribice iz slabe vode v zdravo? *J. M.*

Lovska smola.

Spisal Anton Godec.

(Konec.)

Cviligoj ni čakal ženice, napravljajoče se v novo elegantno obleko. Ko je šla v kuhinjo, služkinji dajat navodil zaradi obeda, jo je Cviligoj pri drugih vratih natihoma pobrisal iz hiše. Žveplo v žepu, puško na rami, je korakal po poti za vasjo v gozd, predstavljat se v novi obleki rajši lisicam, kakor pa vaščanom v cerkvi.

Kraj gozda ga že čaka Hegeš. Tiho se plazita proti lisičjemu domu. Pri dveh nasprotnih vhodih užgeta žveplo in smrdljivi dim se vali v zvitorepkins palačo. Gospa lisica bo iznenadena nad takim parfumom, katerega ji podarita njena častilca. Gotovo pride sama radovedna gledat, kaj je. S puško v roki, s prstom na petelinu stojita vsak pri enem vhodu in pozorno poslušata, gledata in pazita, pripravljena, da ognjevitno pozdravita zvitorepko.

Vsa pomladna krasota okrog ju ne mika in ne moti. Volga jima na bližnjem drevesu porogljivo zajucka, kukavica zasmehljivo kuka. Dolgorepa veverica se ziblje od veje do veje in zdajpazdaj z bistrimi, črnimi očmi pogleduje tiha lovca. Dolgo, dolgo že čakata vrla možakarja, v vasi je že odzvonilo poldan — treba je domov. Žalostno korakata po zopet brezuspešnem lovu iz gozda.

Cviligojeva žena in Hegeševa mati že nestrpno čakata s slastnim obedom. Gotovo bosta hudo razžaljeni zaradi zamude, zato pospešita lovca korake.

Doma se že kadi juha na mizi, žena pa Cviligoja kliče k obedu. Hoja v svežem gozdnem zraku ulačni človeka; Cviligoj pridno uživa ocvrte piščance, belo salato in druge dobre reči. Le nekako zamišljen je. Žena ga spomni nameravanega jutrišnjega izleta, boječa se, da Cviligoj ne pozabi nanj.

„Ali smem tudi jaz z vama?“ vpraša devetletni sinček Mirko.

„Seveda,“ veli mama.

Cviligoj pa molče prikima in premišljuje le o lisičkah.

Po obedu sedi z ženo v senci na vrtu. Pripoveduje ji o lisicah in bridko obžaluje, da je o njih kaj zinil Hegešu. Ta je zdaj kriv vse zmešnjave.

Dolgo se pa žena ne veseli moževe družbe. Hegeš primaha in vabi na lov.

„Veš, mrcina ne pride iz luknje! Jo pa izkopljemo. Moja jazbečarica Jelka jo pojde obiskat v luknjo.“

„Kdo pa nam bo pomagal?“ povprašuje Cviligoj.

„Naš hlapec Lorenc, ki se zanima za lovsko reč,“ svetuje Hegeš, „in pa mesarjev France, imenovan „Dolgi nos“.“

„Saj res,“ pravi veselo Cviligoj, „vaš Lorenc hodi rad na lov in bo z veseljem zasledoval lisice. Danes utegne z nama, saj je binkoštna nedelja. Mesarjev hlapec pa je pravi šnopsar, njega pridobiva s pijačo in s par deseticami.“

„Srečno, ljuba ženka!“ kliče Cviligoj že pri vrtnih vratih. Nato hiti z Hegešem iskat „Dolgi nos“. Najdeta ga kmalu.

Vaščani so Francetu pridejali to poetično ime zaradi velikanskega nosu, ki krasi njegov ožgani črnobradati obraz. Mož je orjaške postave; roke ima kakor lopate, noge pa tiče v ogromnih škornjih. Francá — ob Pohorju izrekajo tudi moška imena tako — je vroč častilec nežnega spola, pa še bolj goreč žganjar. Za frakelj žganja toplega on zadnji vinar da. Zato pa njegova toaleta zaostaja nekoliko za dunajsko in pariško modo. Higijensko ugoden je sicer njegov zračni klobuk, ki ga dičijo različne luknjice. Srajca mu ni oprana, hlače so razcefedrane, suknja nima gumbov. Namestu nedeljske obleke kupuje rajši frakelj za frakljem. V grlu in v možnji vlada vedna suša. Zato pa rad kaj zasluži po strani.

„Le počakajte, da se razkrope ljudje po blagoslovu,“ mu ukaže Cviligoj, „potem pa pridite z lopato in motiko v gozd!“

„Dabro gaspod, bom že pršo,“ odvrne Franca.

Hlapca Lorenca pa je gnala lovska strast nad lisice. Nameraval je sicer na binkoštno nedeljo popoldan porabiti prosti čas v to, da bi šel s svojim dekletom na kozarček vina. Danes pa so ga bolj mikale lisice nego brhka Ančka.

Sešli so se tedaj pri lisičjem brlogu: Hegeš in Cviligoj s puško na rami, Franca z mogočnim krampom in veliko lopato, Lorenc s puško, lopato, motiko in krampom. Prišla je ž njimi tudi Jelica, črna psica jazbečarskega aristokratskega plemena, na zelo nizkih nogah, z majhno glavo in nežnim truplom. Drobni gobček je vohal na vse strani, pametne oči pa so radovedno pogledovale, kaj bo.

Hegeš ji ukaže zlesti v luknjo; jazbečarka uboga. Tiho poslušajo možakarji. Nekaj časa je vse mirno . . . Kar Jelica močno zalaja.

„Se že oglašaj!“ vpije Hegeš.

„Sta že skupaj!“ kriči Cviligoj.

Obadva primeta puški in nastopita službo vsak pri svojem vhodu.

Lorencu ni treba zapovedovati, kaj mu je storiti; že stoji s puško na straži pri tretjem vhodu.

Jelica pod zemljo laja razjarjeno. Zato pravi Franca, stoje s krampom pri četrtem rovu: „Se že tepeta!“

Vsi pazno poslušajo in čakajo. Zamolklo lajanje prihaja iz brloga in oznanja, da je psica daleč od vhoda. V kratkem pa je njen glas močnejši. Korenjaki sklepajo, da se Jelica bliža vhodu.

„Pozor!“ veli Hegeš, drhteč od razburjenosti in lovske strasti. Lajanje se sliši že blizu.

„Zdajnzdaj pridrevi lisica!“ šepeta Cviligoj.

Naposled se prikaže Jelica — sama pri nasprotnem vhodu. Vsi se presenečeni spogledujejo.

„A tako!“ vzklikne gospod Cviligoj. „Premetena teta je ostala v svojem domu in pregnala pogumno Jelico!“

„Šment ne pojde iz luknje!“ poudarja Lorenc.

„Jelica, še enkrat noter!“ zapove Hegeš. Psica le nerada uboga.

„Zdaj se že boji,“ si mislijo naši lovci. Res le počasi leze v luknjo; in čez nekaj časa zopet zalaja, glas pa je vedno bolj zamolkel. Lorenc leže na zemljo, prisluškuje in reče: „Tukaj spodaj utegne biti mrcina. Zdaj pa, Franca, le na delo!“

Moža si pljuneta v roke, popadeta krevlja in se lotita dela, da lete iveri, korenje in blato na vse strani. Kmalu sta odstranila gorenjo plast; zdaj vzameta lopate in kopljeta na vse pretege. Že je jama pol metra globoka in tako velika, da stojita moža v njej.

„Žeja me,“ vzdihne „Dolgi nos“.

Lorenc ga pa zmerja: „Kaj boš! Zdaj le delaj, pili bomo potem, ko dobimo mrcino!“

„Saj bo Mirko kmalu tukaj z velikim vrčem pijače,“ ju tolaži Hegeš.

Res se kmalu prikaže pogumni sinko Cviligojev s težkim vrčem, Lorenc in Franca se malo oddahneta ter pijeta. Cviligoju pa se zde ti trenutki izgubljeni. Hitro sleče suknjo, popade lopato in sam stopi v jamo. Pridno začne kopati, kakor bi bil najet dninar. Čevlji so mu kmalu blatni, nove hlače umazane; pozabil je, da nosi praznjo obleko. Žena bo lepo gledala, ko pride mož domov.

Tudi Hegeš sledi tovariševemu zgledu in gospoda pridno kopljeta, dočim južinata Lorenc in Franca.

Šele proti mraku dospejo do lisičjega rova pod zemljo. Za danes puste delo in sklenejo nadaljevati jutri.

Lorenc ostane na straži. Zjutraj ob štirih ga nadomesti Hegeš in ob osmih so že zopet vsi zbrani pri lisičjem gradu.

V vasi se je že razglasilo: „V gozdu kopljejo lisice.“ Prišel je gledat lastnik gozda in drugi radovedneži. Lovci pa se ne dajo motiti; zopet delajo do obeda.

Cviligoj prihiti opoldne domov; žena ga sprejme s precej kislim obrazom. Tiho je pri obedu. Komaj odloži Cviligoj žlico, že se zopet odtihotapi iz hiše, ko se žena in sinko napravljata za izlet.

Vlak odide ob dveh; zdaj je že ena, očeta pa še ni od nikoder. Čakata . . . Kazalec na uri se premika neprenehoma. Manjka še samo četrť ure. Odriniti bo treba, očeta pa od nikoder. Cviligojka si že natika rokavice in deva klobuk na glavo, vsa rdeča od jeze. Skranji čas — še vlak zamude. Gresta na kolodvor, gledata na vse strani, pa njega od nikoder ni. Vlak sopiha, treba bo kupiti listke. Kje je Cviligoj? — Vlak odsopiha, žalostno gledata izletnika za njim. Brez očeta nista marala odtod, on pa je gotovo pozabil in draži zopet lisice. Cviligojeva gospa jo ubere z Mirkom naravnost v gozd.

Medtem so bili imenitni lovci pred lisičjim gradom in ga pridno oblegali. Jelica je morala zopet v rov in ježno lajala. Vsi so mislili, da laja nad lisico; zato so jeli kopati še marljiveje . . .

Po dolgem času se jazbečarka zopet prikaže iz rova in nosi v gobcu nekaj kosmatega. Trdo drži svoj plen. Vsi se ovesele . . .

Toda to ni lisica — ampak zajčja glava. Pes ni lajal v rovu na lisico, ni šel v luknjo zaradi nje, ampak mikala ga je vedno le zajčja pečenka, ki so jo morale zapustiti preplašene ubegle lisice. Strastna jeza se poloti vzornih lovcev ter prikipi do vrhunca ob pogledu na zaplenjeno zajčjo glavo. Uvideli so, da jih je roparska tatca zvito speljala na led ter zbežala že davno.

Tedaj stopi mednje Cviligojeva čena. Zdaj šele se spomni učitelj obljubljenega izleta. Kaj bo zdaj? Lov ponesrečen! Zakonski mir izkaljen!

„To je tedaj rezultat vašega trudapolnega lova,“ izpregovori porogljivo gospa. „Čestitam vam, pogumni in bistrourni lovci!“ Ponosno se obrne zopet proti domu, dobro vedoč, da je že maščevana za ponesrečeni izlet.

Klavrno so ji sledili vztrajni Nimrodi, ki so spoznali, da je bila zvita lisica mnogo bolj pametna kakor oni vsi skupaj.

